

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomi 2015*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	4
Klubbarnas resultat	4
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	12
Klubbarnas spelartransfers och spelarvärden i balansräkningen	16
Klubbarnas egna kapital och soliditet	18
Elitlicensens regler i korthet	19
Klubbarnas egna kapital och redovisade resultat	21
Klubbarnas konsolideringsgrad	22
Klubbarnas balanslikviditet och likvida medel	23
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2015	24
Bolagiseringstrender	25
Översiktlig internationell jämförelse avseende år 2014	27

Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2015

Sammanfattning

• Totala intäkter samtliga klubbar	1.731,9 mkr (2014: 1.546,9 mkr)
• Resultat sammantaget allsvenska klubbarna	+ 238,0 mkr (2014: +178,6 mkr)
• Varav spelaromsättningsnetto	+ 155,6 mkr (2014: +133,9 mkr)
• Varav Champions Leaguespel	+ 198,0 mkr (2014: +160,0 mkr)
• Eget kapital	+ 728,0 mkr (2014: +501,2 mkr)
• Soliditet	30% (2014: 23 %)
• Negativt eget kapital i GIF Sundsvall	-4,0 mkr. Övriga klubbar hade positivt eget kapital
• Balansomslutning	2.388,7 mkr (2014: 2.150,9 mkr)
• Balanslikviditet	1,7 (2014: 1,6)
• Personalkostnadernas andel av kostnader	40 % (2014: 44 %)

Nio klubbar redovisade överskott och sju klubbar redovisade underskott år 2015.

Malmö FF redovisade det största överskottet år 2015 med + 231,5 mkr. Största underskottet redovisade Kalmar FF med ett underskott uppgående till -15,8 mkr.

Malmö FF:s deltagande i Champions Leagues gruppspel är förstas en viktig förklaring till den för de allsvenska klubbarna sammantaget goda ekonomin. Klubben har visat att det är möjligt att nå dit, trots de begränsade intäkter de svenska klubbarna har i förhållande till klubbarna i andra länder. Malmö FF har nu en ekonomisk särställning, efter två Champions Leaguespelår i rad, med 482,6 mkr i eget kapital och 342 mkr i likvida medel. BK Häcken har dock högre soliditet, 72 %, och högre balanslikviditet, 3,0.

Svenska klubbar har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet, vilket skapar förutsättning för fortsatta positiva spelaromsättningsnetton. Helst skulle man väl förstås vilja att spelarna var kvar lite längre i de svenska klubbarna så att de såväl blev starkare sportsligt som i förlängningen kunde få högre ekonomisk ersättning när de lämnar klubbarna.

Utifrån en översiktlig internationell jämförelse, baserad på uppgifter från UEFA avseende år 2014, kan konstateras att den 21:a plats som de svenska klubbarna hade på UEFA-rankingen år 2015/2016 är ungefär vad man kan förvänta sig utifrån intäkterna.

Nyckelfaktorer för att förbättra intäkterna kan vara att öka publiken genom att få fler att komma till de nya och renoverade arenorna och få alla delar av publiken att trivas där så att kapacitetsutnyttjandet höjs, att enligt UEFA TV-intäkterna når högre nivåer så att de motsvarar jämförbara länders nivåer, samt att lyckas i UEFA-tävlingarna för att såväl få intäkter från det spelet som att exponera allsvenska spelare på en större internationell marknad.

Den totala intäkten uppgick till 1.731,9 mkr (2014: 1.546,9 mkr). Spridningen i intäkter mellan klubbarna är dock stor, från Falkenbergs FF:s 30,3 mkr till Malmö FF:s 504,6 mkr. Den skiktning som under tidigare år har noterats förefaller att bestå såtillvida att fem klubbar (inklusive BK Häcken och dess Gothia Cup) redovisade intäkter över 100 mkr, och fem klubbar redovisade totala intäkter under 50 mkr.

De samlade personalkostnadernas andel av de totala intäkterna, exklusive intäkter från spelarförsäljningar är för ingen klubb över 70 %, vilket är den nivå som UEFA anser är en nivå varje klubb borde ha som mål att inte överskrida för att inte riske exponeringen ska bli för stor.

Svenska Fotbollförbundet

Kjell Sahlström

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarna för år 2015. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar, som är upprättade enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens Allmänna Råd för ideella föreningar (3 klubbar), BFNAR 2012:1 (K3) när så är tillämpligt (11 klubbar), IFRS (1 klubb) samt årsredovisning i mindre ekonomisk förening (1 klubb). I alla fallen följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets Regelmente för UEFA Klubblicens. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Observera att Allsvenskan åren 2008 - 2015 innehöll 16 klubbar, och tidigare år i denna rapport innehöll endast 14 klubbar. Ökningen antal klubbar var således 14,3 % år 2008.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om inte annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De allsvenska klubbarna redovisade år 2015 sammantaget ett överskott uppgående till + 238,0 mkr (2014: + 178,6 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarrättighetsförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarrättighetsförvärv som avskrivningar balanserade spelarrättighetsförvärv och spelarinhyrning) på + 155,6 mkr (2014: + 133,9 mkr), samt Champions League-deltagande cirka + 198 mkr (2014: +160 mkr).

Det ekonomiska resultatet exklusive spelaromsättning förbättrades under år 2015 med 37,7 mkr. Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2015 ett överskott + 82,4 mkr (2014: +44,7 mkr). Denna förbättring på 37,7 mkr bör dock jämföras med det förbättrade nettot från Champions League-deltagandet cirka 38 mkr. Det bör också noteras att finansnettot år 2014 innehöll cirka 43 mkr från en affär av engångskaraktär. Justerat för denna post förbättrades resultatet exklusive spelaromsättning och Champions Leaguespel år 2015 med cirka 43 mkr.

Resultatets beståndsdelar 2015, mkr

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Driftsresultat exklusive Champions Leaguespel	-101,0	- 137,2	- 42,0
Resultat Champions Leaguespel	+198,0	+160,0	0,0
Spelaromsättningsnetto	+155,6	+ 133,9	+ 10,0
Finansnetto	-17,3	+16,4	- 39,8
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	+235,3	+173,1	-71,8
Extraord poster, bokslutsdisp. skatt & övrigt	+2,7	+ 5,5	+ 1,3
Redovisat resultat	+238,0	+178,6	-70,5

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade nio klubbar överskott och sju klubbar underskott 2015. Föregående år redovisade tre klubbar överskott och tretton klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarrättighetsförsäljningar och spelarrättighetsförvärv, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2015, mkr

		Redovisat resultat	Drift- resultat	Spelarom- sättning	Finans- netto	Eo poster samt bokslidisp & skatt
Malmö FF	1)	+231,5	+163,4	+78,0	-6,9	-3,0
IF Elfsborg	2)	+14,6	-2,2	+18,7	-1,9	0,0
Hammarby	3)	+8,1	+5,4	+2,4	-0,2	+0,5
BK Häcken	4)	+6,2	-12,9	+18,6	+0,5	0,0
Halmstads BK	5)	+5,4	+2,9	+2,3	-0,2	+0,4
IFK Göteborg	6)	+2,5	-20,6	+11,6	+11,7	-0,2
Örebro	7)	+1,0	+3,2	-2,4	+0,1	+0,1
Falkenbergs FF	8)	+0,9	+0,7	+0,2	0,0	0,0
Gefle IF FF	9)	+0,4	+0,8	-0,4	0,0	0,0
Åtvidabergs FF	10)	-0,0	+1,3	-1,3	0,0	0,0
GIF Sundsvall	11)	-1,0	-4,0	+3,6	0,0	-0,6
AIK	12)	-1,6	-20,1	+19,3	-0,8	0,0
Djurgården	13)	-3,3	-4,2	+1,2	-0,3	0,0
IFK Norrköping FK	14)	-5,4	0,0	+2,5	-11,6	+3,7
Helsingborgs IF	15)	-5,5	-8,1	+3,0	+0,1	-0,5
Kalmar FF	16)	-15,8	-8,6	-1,7	-7,8	+2,3
* Allsvenskan totalt		+238,0	+97,0	+155,6	-17,3	+2,7

Tabell 2

De redovisade resultaten avser klubbarnas totala resultat, inklusive i förekommande fall övriga sektioner, och vid fotbollsverksamhet i ägda bolag koncernens resultat. Detta innebär att resultaten avser följande:

- 1) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 2) IF Elfsborg i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 3) Hammarby Fotboll AB i sin helhet (ensektionsförening)
- 4) BK Häcken i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 5) Halmstads BK i sin helhet (ensektionsförening)
- 6) IFK Göteborg i sin helhet med koncernredovisning (flersektionsförening)
- 7) ÖSK Elitfotboll AB i sin helhet (ensektionsförening)
- 8) Falkenbergs FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 9) Gefle IF FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 10) Åtvidabergs FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 11) GIF Sundsvall i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 12) AIK Fotboll AB i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 13) Djurgårdens Elitfotboll AB i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 14) IFK Norrköping FK i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 15) Helsingborgs IF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 16) Kalmar FF i sin helhet koncernredovisning (ensektionsförening)

Det största överskottet 2015 redovisade Malmö FF med +231,5 mkr, där Champions Leaguedeltagandet utgjorde cirka 198 mkr.

Kalmar FF redovisade det största underskottet med -15,8 mkr, där underskottet till 8,6 mkr är hänförbart till driftsresultatet, och till 7,8 mkr kan sägas hänföras från arenaägandets kapitalkostnader.

Under år 2015 kan positiva driftsresultat noteras för sju klubbar. Malmö FF redovisade det bästa driftsresultatet med +163,4 mkr (inklusive Champions League-deltagandet). De övriga klubbarna är Hammarby; +5,4 mkr, Örebro; + 3,2 mkr, Halmstads BK; +2,9 mkr, Åtvidabergs FF; +1,3 mkr, Gefle IF FF; +0,8 mkr samt Falkenbergs FF; +0,7 mk.

Samtliga övriga klubbar redovisade driftsunderskott år 2015. I BK Häckens driftsresultat ingår Gothia Cup med + 13,2 mkr.

IFK Göteborg redovisade det största driftsunderskottet med -20,6 mkr, närmast följt av AIK med -20,1 mkr, BK Häcken -12,9 mkr, Kalmar FF -8,6 mkr och Helsingborgs IF -8,1 mkr.

Posten extraordinärt, bokslutsdisposition och skatt avseende Malmö FF består av inkomstskatt inom koncernen -3,0 mkr. För Kalmar FF består denna post av upplösning +2,3 mkr av tidigare gjord avsättning för att under en tioårsperiod fasa in klubbens ekonomi till den högre kostnadsnivå som den nya arenan innebär. För IFK Norrköping FK består posten +3,7 mkr i huvudsak av inkomstskatt inom koncernen. För GIF Sundsvall består posten av skuld pensionsförpliktelse -0,6 mkr, som korrigerats av Licensnämnden så att den ingår i resultatet och det egna kapitalet och inte redovisas som förpliktelse utanför resultat och balansräkning som föreningen gjort

Det bör noteras att det finns intäkter och kostnader i AIK Fotboll AB:s moderföretag AIK FF vilka innebär ett resultat uppgående till +3 mkr som inte ingår i AIK:s här redovisade resultat, och intäkter och kostnader i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF som innebär ett resultat uppgående till +5 mkr som inte ingår i Hammarbys här redovisade resultatet.

Det bör också noteras att det på motsvarande sätt även finns intäkter och kostnader i ÖSK Elitfotboll AB:s moderföretag Örebro SK FK som innebär ett resultat +1 mkr som inte ingår i Örebros resultat samt intäkter och kostnader i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som dock innebär ett nollresultat som inte ingår i Djurgårdens här redovisade resultat.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital, soliditet och likviditet i klubbarna på sidan 19 och följande.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) var även år 2015 över den miljardvall som passerades år 2007, och därefter uppnåts varje år. År 2015 uppgick intäkterna till 1.708,5 mkr (2014: 1.485,0 mkr), vilket var en ökning med 223,5 mkr, eller 15 % jämfört med år 2014.

Detta innebär att de allsvenska klubbarnas sammantagna omsättning från driftverksamheten för femte året i rad överskred 1 miljard kronor exklusive spelarförsäljningar

Den dubbling av de allsvenska klubbarnas intäkter, som av klubbarna år 2012 uttalades som en ambition att under en femårsperiod uppnå för att stärkas i den internationella konkurrensen, förefaller bli allt svårare att uppnå. Dock har under båda åren 2014 och 2015 Malmö FF deltagit i Champions Leagues gruppspel.

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2006 – 2015, mkr

	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Drift	785	803	885	997	927	1.056	1.154	1.170	1.296	1.502
Spelarrättigh.försäljn.	141	208	189	190	106	192	102	74	189	206
* Totalt	926	1.011	1.074	1.187	1.033	1.248	1.256	1.244	1.485	1.708
* Genomsnitt/förening	66,1	72,2	67,1	74,2	64,6	78,0	78,5	77,8	92,8	106,8
* Drift i % av totalt	85 %	79 %	82 %	84 %	90 %	85 %	92 %	94 %	87 %	88 %
* Tillväxttakt totalt %	24 %	9 %	6 %	11 %	-13 %	21 %	0,6%	-1,0%	+19,4%	+15,0%
* Tillväxttakt just för samma antal klubbar	24 %	9 %	-7 %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	1,0 %	+19,4 %	+15,0%

Tabell 3

Observera att antalet klubbar i Allsvenskan ökade år 2008 med 14,3 %, eller två klubbar till 16 klubbar.

Driftsintäkterna inklusive C.L-spel har år 2015 ökat med 206 mkr, eller närmare 16 %.

Noteras bör angående år 2009 att den ökningen av driftsintäkterna med 112 mkr år 2009 jämfört med år 2008 till cirka 56 mkr berodde på att BK Häcken, som arrangerar Gothia Cup, åter var i allsvenskan år 2009.

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive spelarrättighetsförsäljningar) har för åren från och med år 2006 uppgått till 79-94 % av de totala intäkterna, och uppgår år 2015 till 88 %. Spelarrättighetsförsäljningarnas andel av intäkterna har alltså minskat från 13 % år 2014 till 12 % år 2015. Detta innebär att beroendet av intäkterna från spelarrättighetsförsäljning, och därmed riskerna ifall dessa intäkter uteblir, är på ungefär samma nivå som föregående år.

Genom att den svenska elitlicensen har krav på det egna kapitalets storlek och de klubbar som haft möjlighet därutöver byggt upp ett eget kapital kan vissa klubbar klara en eventuell nedgången. Genom att ha ett eget kapital skapas allmänt sett ett handlingsutrymme att manövrera klubbarna i osäkra tider. Det egna kapitalet ger förutsättningar för den bromssträcka som alltid är nödvändig om kostnadsneddragningar måste genomföras.

Vid jämförelser av intäkterna från spelarrättighetsförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en stor del av kostnaderna i spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som lämnat klubben, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter. Se vidare sidan 16.

Tillväxttakten, här mätt som de totala intäkternas ökning, varierar mellan åren beroende av främst enstaka större spelarrättighetsförsäljningar till utländska storklubbar, samt Malmö FF:s deltagande i Champions League år 2014 och 2015.

Den totala tillväxten under de senaste tio åren har varit 129 % (de totala intäkterna år 2005 var 746 mkr), eller årligen i genomsnitt 9 % sedan år 2005.

Om man beaktar att Allsvenskan år 2008 ökade med två klubbar till 16 klubbar, blir tillväxten i snitt per klubb årligen i genomsnitt 8 % sedan år 2005.

Intäktsjämförelse mellan åren 2015 och 2014, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter

	<u>2015</u>	<u>Andel</u>	<u>2014</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik- och övr matchintäkter	386,5	22 %	280,6	18 %	+38 %	+105,9
Reklam & sponsring	412,3	24 %	380,0	24 %	+8 %	+32,3
Sändningsrättigheter	152,7	9 %	145,8	10 %	5 %	+6,9
UEFA-spel	225,5	13 %	181,3	12 %	+24 %	+44,2
Bidrag	28,6	2 %	31,1	2 %	-8 %	-2,5
Gothia Cup	72,0	4 %	62,0	4 %	+16 %	+10,0
Övriga egna arrangemang	38,8	2 %	38,8	3 %	+0 %	+0,0
Övrigt	185,6	11 %	176,2	11 %	+5 %	+9,4
* Summa drift	1.502,1	87 %	1.295,8	84 %	+16 %	+206,3
Spelarförsäljning & uthyrning	206,1	12 %	189,2	12 %	+9 %	+16,9
* Totalt exkl finans & e.o.	1.708,5	99 %	1.485,0	96 %	+15 %	+223,5
Finansiella intäkter	16,2	1 %	52,4	3 %	-69 %	-36,2
Bokslutsdisp. & övr. intäkter	6,8	0 %	9,5	1 %	-28 %	-2,7
** Totalt inkl finans. intäkter	1.731,5	100 %	1.546,9	100 %	+12 %	+184,6

Tabell 4

Publik- och övriga matchintäkter ökade år 2015 med 105,9 mkr eller 38 % jämfört med år 2014, vilket främst får anses bero på Hammarbys återkomst till Allsvenskan, vilket även påverkat andra klubbars matchintäkter från möten med dem, främst AIK och Djurgårdens. Allsvenskans publiksnitt var år 2015 cirka 10.000 åskådare per match.

I föregående års analys av de allsvenska klubbarnas ekonomier förutsades att i takt med att nya arenor färdigställs och befintliga arenor vidareutvecklas så förbättras komforten för åskådarna som delvis efter viss tidseftersläpning förhoppningsvis upptäcker detta, vilket förbättrar förutsättningarna för ökat antal åskådare under kommande år. Detta är också vad som i viss utsträckning skett. För vissa klubbar kan det i sammanhanget möjligen vara en fråga vilken mix av åskådarkategori man bör eftersträva utifrån ett för klubben totalekonomiskt perspektiv.

Intäkter per klubb inklusive finansiella och extraordinära intäkter 2015 och 2014 inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.

	År 2015	År 2015	År 2014	År 2014
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	504,6	416,8	385,7	359,0
BK Häcken	163,0	138,2	142,9	123,5
AIK	160,5	137,0	147,0	112,6
IFK Göteborg	148,9	128,1	133,9	102,1
IF Elfsborg	120,2	99,1	103,8	97,3
Hammarby	96,6	93,2	Superettan	Superettan
Djurgården	85,8	82,1	92,2	70,6
IFK Norrköping	85,7	82,5	112,6	112,6
Helsingborgs IF	69,4	62,0	89,8	67,0
Kalmar FF	58,0	57,3	68,3	59,8
Örebro	51,5	51,3	51,2	51,1
Halmstads BK	48,7	46,1	38,2	38,7
GIF Sundsvall	40,7	36,0	Superettan	Superettan
Gefle IF FF	34,3	34,3	30,9	26,4
Åtvidabergs FF	33,3	32,3	39,2	33,4
Falkenbergs FF	30,3	29,1	27,1	26,9
IF Brommapojkarna	Superettan	Superettan	49,6	43,3
Mjällby AIF	Superettan	Superettan	34,5	33,4
* Allsvenskan totalt	1.731,5	1.525,4	1.546,9	1.357,7

Tabell 5

Malmö FF redovisade år 2015 de högsta intäkterna med 504,6 mkr, följt av BK Häcken med 163,0 mkr och AIK med 160,5 mkr.

Malmö FF var även de tidigare sju åren den klubb som hade de högsta intäkterna.

Malmö FF är år 2015 även den klubb som har högst intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar, 416,8 mkr, och behåller även här toppositionen från åren 2010 – 2015 (även beaktat Champions Leagueeffekter åren 2014-2015).

Förklaringen till Malmö FF:s förhållandevis till andra allsvenska klubbar höga intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar är främst arenan Swedbank Stadion som skapat nya intäktsmöjligheter, men även de sportsliga framgångarna kontinuerligt under flera år som startade med vinsten av allsvenskan år 2010 som ökade intresset för klubben.

Detta påverkade även år 2011 genom deltagandet i UEFA-Champions Leaguekval och UEFA Europa League-gruppspel, samt tredjeplatsen i allsvenskan år 2012 följt av de allsvenska vinsterna år 2013 och 2014, samt förstas Champions Leaguespelen år 2014 och 2015 och till det den exponering av spelare på en större internationell spelarmarknad som dessa innebär

Det bör noteras att BK Häckens intäkter av Gothia Cup uppgick till 72,0 mkr år 2015 och 62,0 mkr år 2014.

Under år 2015 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter ökat i förhållande till föregående år. De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2015 uppgick till 977,0 mkr, vilket är 56,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2014 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 809,5 mkr, eller 52,3 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2013 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 546,2 mkr, eller 43,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

Givetvis är Malmö FF:s Champions Leaguespel den största förklaringen till förändringen under de senast två åren, men spelarrättighetsförsäljningarna har bidragit till att skillnaderna ökat mellan de fyra klubbarna med högsta intäkter och de övriga klubbarna.

Skillnaden mellan den klubb som har högst intäkter och den som har lägst intäkter ökade år 2015. Malmö FF:s redovisade totala intäkter var år 2015 närmare sjutton gånger högre än Falkenbergs FF:s totala intäkter. År 2014 var skillnaden mellan den klubb som har högst intäkter (Malmö FF) och den som har redovisade lägst intäkter (Falkenbergs FF) drygt fjorton gånger.

Hammarby lyckades i sin återkomst i Allsvenskan nå den sjätte högsta intäkten. I övrigt är det samma sju klubbar som har de högsta intäkterna som år 2014. Dessa åtta klubbars intäkter uppgick år 2015 till mellan 85,7 mkr och 504,6 mkr. Föregående år var spannet för de åtta klubbarna med de högsta intäkterna mellan 89,8 mkr och 385,7 mkr. Skillnaderna sinsemellan mellan de åtta med högsta intäkterna har således ökat. Noteras bör dock att tre klubbar år 2014 som var på plats 2-4 i intäktsrankingen låg i intäktsspannet mellan 133,9 mkr och 147,0 mkr, och år 2015 mellan 148,9 mkr och 163,0 mkr, d v s fortfarande ganska nära varandra.

Det bör noteras att det finns intäkter i AIK Fotboll AB:s moderföretag AIK FF uppgående till 24 mkr som inte ingår i AIK:s här redovisade intäkter. Om dessa intäkter räknades med skulle AIK avancera till andra plats i intäktsrankingen.

Det bör också noteras att det även finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF uppgående till 21 mkr som inte ingår i Djurgårdens här redovisade intäkter, samt intäkterna i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF 20 mkr som inte ingår här. Dessa intäkter påverkar dock inte dessa båda klubbars intäktsranking.

BK Häckens intäkter bestod till 72 mkr av Gothia Cup. Om dessa intäkter exkluderades skulle KB Häcken halka ned till en åttondeplats på intäktsrankingen.

Gefle IF FF nådde bara 34,3 mkr i intäkter inklusive spelaromsättning, men är ändå sedan många år en etablerad allsvensk klubb.

Hur höga intäkter som krävs för att etablera sig på riktigt inom den europeiska klubb fotbollen kan ingen med säkerhet naturligtvis svara på. Under år 2015 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Paris Saint Germain FC, Real Madrid FC och FK Sjaktar Donetsk, där de dock blev utslagna. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. FC Red Bull Salzburg och Celtic FC. Även under år 2014 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Juventus FC, Olympiacos FC och Club Atletico de Madrid, där de dock blev utslagna. Det var då den första svenska klubb som deltog i Champions Leagues gruppspel på 15 år. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. AC Sparta Prag och FC Red Bull Salzburg.

Elitklubbarna har i sin intresseorganisation Svensk Elitfotboll (SEF) satt som mål år 2012 att fördubbla intäkterna under en femårsperiod, för att därigenom skapa bättre förutsättningar i den internationella konkurrensen. Vägen till denna dubbling känns för närvarande ganska svår.

De ideella föreningarnas skatteförutsättningar har förvisso en hämmande effekt beträffande nya typer av intäkter, men å andra sidan är ju detta inget som de fyra IdrottsAB:en AIK, Djurgården, Hammarby och Örebro behöver ta in i förutsättningarna och i dessa klubbar avviker inte intäkterna nämnvärt från de övriga klubbarna med likartade marknadsförutsättningar.

Men kanske är det trots detta inte alltid bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen, även om rejäla intäkter givetvis underlättar om man vill nå sportsliga framgångar givet att allt annat i förutsättningar är lika.

Kännetecknande för klubbarna på den intäktsmässigt övre halvan är dels att de är från större städer eller regioner, där intäktpotentialen är större, t ex är tre av klubbarna från Stockholmsområdet, två från Göteborg, en från Malmö, en från Helsingborg, en från Borås och en från Norrköping. Flera av dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubbmästerskap, och som en följd av detta säljer de också oftare spelarrättigheter till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygga sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubbmästerskap, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas totala kostnader uppgick år 2015 till 1.493,5 mkr, vilket var en ökning 9,5 %, från 1.364,3 mkr år 2014.

De allsvenska klubbarnas kostnader (inklusive- ränte- och andra kapitalkostnader samt exklusive extraordinära kostnader, bokslutsdispositioner och skatt) uppgick år 2015 till 1.489,5 mkr (2014: 1.360,0 mkr) vilket var en ökning med 9,5 %.

Kostnaderna ökade således mindre än de totala intäkterna, som ju ökade med 12 %, se vidare ovan.

Kostnadsjämförelse mellan 2015 och 2014, mkr

	<u>2015</u>	<u>Andel</u>	<u>2014</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring mkr</u>
Match- & träning	180,3	13 %	150,2	11 %	+20 %	+30,1
Personalkostnader	749,3	50 %	682,0	50 %	+10 %	+67,3
Administration och lokaler	107,7	7 %	110,2	8 %	-2 %	-2,5
Reklam & sponsring	123,7	8 %	104,4	7 %	+18 %	+19,3
Gothia Cup	58,8	4 %	50,0	4 %	+18 %	+8,8
Övriga arrangemang & övrigt	136,8	9 %	122,7	9 %	+11 %	+14,1
* Summa drift kostnader	1.356,6		1.219,5			
Spelarrättigh.förvärv & -inhyring	16,7	1 %	17,0	1 %	-2 %	-0,3
Avskrivningar spelarrättigh.förvärv	33,8	2 %	38,2	3 %	-11 %	-4,4
Övriga avskrivningar	48,9	3 %	49,3	4 %	-1 %	-0,4
Finansiella kostnader	33,5	3 %	36,0	3 %	-7 %	-2,5
Bokslutsdisp. & övr. kostnader	4,0	0 %	4,3	0 %	-7 %	-0,3
* Totalt	1.493,5	100 %	1.364,3	100 %	+9 %	+128,0

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2015 för hälften med 749,3 mkr (2014: 682,0 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 10 % jämfört med år 2014, eller 67,3 mkr, där ökningen till cirka 32 mkr går att finna i Malmö FF och till cirka 24 mkr i att Hammarby ersatt Mjällby AIF i Allsvenskan.

Personalkostnaderna ökade 8,4 % år 2009, minskade 6,1 % år 2010, ökade 5,1 % år 2011, ökade 6,4 % år 2012, ökade 0,6 % år 2013, ökade 5,0 % år 2014 och ökade alltså 9,9 % år 2015 .

Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna har under dessa år legat i intervallet 47-51 %.

Vid jämförelse mellan åren av kostnaderna för avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv kan noteras att de balanserade utgifterna för spelarrättighetsförvärv uppgår per 31 december 2015 till 64,2 mkr, vilket är en ökning med 15,0 mkr jämfört med 49,2 mkr per den 31 december 2014. Detta kan jämföras med årets avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv, som uppgick till 33,8 mkr år 2015, och alltså minskade från 38,2 mkr år 2014. Noteras bör dock återigen att olika klubbar spelar i allsvenskan olika år, varför jämförelsen av de balanserade spelarrättighetsvärdena mellan åren och årets avskrivningar inte kan ge underlag för en rättvisande bild av årets investeringar. Se vidare sidan 17.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarrättighetsförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock heller inte att säga.

Spelarlönernas utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan.

Spelarlönernas utveckling, 2008 - 2015, mkr

	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Spelarlöner	267,6	282,8	260,2	265,4	293,8	286,2	320,8	334,6
Drift exkl räntor o spel.förv	955,2	1.070,0	986,6	1.066,3	1.072,8	1.110,1	1.169,5	1.297,8
Förändring spelarlöner	7,6%	5,7%	-6,7%	2,0%	10,7%	3,5%	12,1%	4,3%
Spelarlönernas andel av drift	28,0%	26,4%	26,4%	24,9%	27,4%	25,8%	27,4%	25,8%

Tabell 7

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Under år 2015 ökade spelarlönerna exklusive sociala avgifter med 4,3 %.

Notera att i driftskostnaderna ingår ej kostnader för Gothia Cup, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, övriga avskrivningar, finansiella kostnader, extraordinära kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2008 och år 2015 pendlat mellan 24,9 % (som lägst år 2011) och 29,9 % (som högst år 2007).

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade spelarlönen uppgick till 72.612 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2014: 69.618 kr vid antaget 24 spelare).

Observera att s.k. sign-on fees till spelare ingår i denna kalkyl.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av de totala intäkterna, för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Sammantaget för de allsvenska klubbarna utgjorde personalkostnaderna 40 % av de totala intäkterna. Spridningen var dock stor. Läget för de allsvenska klubbarna var år 2015 enligt följande, där klubbarnas rangordnats utifrån ett finansiellt riskperspektiv där lägre andel innebär mindre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk i form av risk för sämre sportliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter man vill ta.

	<u>Personalkostnadernas andel av intäkterna</u>	<u>Personalkostnader, mkr</u>
Malmö FF	27 %	135,3
BK Häcken	32 %	51,6
Djurgården	47 %	40,7
Halmstads BK	48 %	23,5
IFK Göteborg	48 %	71,7
Hammarby	50 %	48,0
AIK	50 %	80,2
IFK Norrköping	50 %	42,9
Örebro	51 %	26,2
IF Elfsborg	51 %	61,2
Åtvidabergs FF	59 %	19,5
GIF Sundsvall	60 %	24,5
Falkenbergs FF	62 %	18,9
Gefle IF FF	62 %	21,2
Helsingborgs IF	64 %	44,3
Kalmar FF	69 %	39,8

Tabell 8

Av ovanstående framgår att alla klubbar ligger personalkostnadernas andel av de totala intäkterna inte över 70 %, vilket alltså enligt UEFA är en godtagbar risknivå.

Kalmar FF hade den högsta andelen personalkostnader i förhållande till intäkter. År 2014 uppgick Kalmar FF:s personalkostnader till 37,8 mkr och dess andel av intäkterna till 55 %. Personalkostnadernas ökade andel av intäkterna beror främst av att föreningen år 2015 inte haft intäkter av spelarrättighetsförsäljningar på samma nivå som år 2014. År 2015 ingår endast en mindre intäkt av spelarrättighetsförsäljningar i Kalmar FF:s intäkter. Andelen 69 % innebär inte i sig innebär någon riskvarning, då andelen är under 70 %.

För övrigt kan noteras att om Helsingborgs IF inte försålt spelarrättigheter för 7,4 mkr skulle deras personalkostnaders andel av intäkterna uppgå till 71 %.

Kostnader per klubb 2015 och 2014 inklusive & exklusive spelarförvärv, mkr.

Kostnaderna per klubb år 2015, exklusive extraordinära kostnader, övriga kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt, var enligt följande.

	År 2015	År 2015	År 2014	År 2014
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
Malmö FF	270,0	260,3	234,4	222,3
AIK	162,1	157,9	133,0	128,1
BK Häcken	156,8	150,7	139,7	135,0
IFK Göteborg	142,4	133,2	144,7	130,0
IF Elfsborg	105,6	103,2	103,0	98,7
IFK Norrköping FK	91,2	90,5	79,8	79,4
Djurgården	89,2	86,7	91,1	90,2
Hammarby	88,5	87,3	Superettan	Superettan
Kalmar FF	76,8	74,4	76,6	74,4
Helsingborgs IF	74,9	70,5	84,5	82,9
Örebro	50,9	48,3	50,5	47,8
Halmstads BK	43,3	42,9	43,6	42,2
GIF Sundsvall	41,2	40,1	Superettan	Superettan
Gefle IF FF	33,9	33,5	30,0	29,6
Åtvidabergs FF	33,4	31,1	38,3	36,7
Falkenbergs FF	29,3	28,4	26,3	25,1
IF Brommapojkarna	Superettan	Superettan	49,3	48,7
Mjällby AIF	Superettan	Superettan	34,3	33,7
* Allsvenskan totalt	1.489,5	1.439,0	1.360,0	1.304,8

Tabell 9

Det bör noteras att det finns kostnader uppgående till 21 mkr i AIK Fotboll AB:s moderföretag AIK FF som inte ingår i AIK:s här redovisade kostnader.

På motsvarande sätt bör noteras att det finns kostnader uppgående till 21 mkr i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens här redovisade kostnader, samt att det i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF finns 15 mkr i kostnader som inte ingår i Hammarbys här redovisade kostnader.

I BK Häckens kostnader ingår kostnader för Gothia Cup med 58,8 mkr.

I Brommapojkarnas kostnader år 2014 ingår kostnader för en ungdomsverksamhet som är mycket stor.

För fem klubbar, uppgick de totala kostnaderna år 2015 till över 100 mkr. Den tendens till skiktning av klubbarna utifrån kostnadsnivåer som man under senare år kunnat se, på lång sikt utifrån deras olika intäktsmöjligheter, förefaller att bestå.

Noteras bör också att Gefle IF FF är en etablerad allsvensk klubb trots låga kostnader varje år.

De allsvenska klubbarnas spelartransfers och spelarvärden

De allsvenska klubbarnas spelarrättighetsförsäljningar, exklusive intäkter från uthyrningar av spelare, uppgick år 2015 till 202,9 mkr (2014: 182,3 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar svarade år 2015 Malmö FF för 87,5 mkr, BK Häcken för 24,7 mkr, AIK för 23,5 mkr, IF Elfsborg för 21,1 mkr samt IFK Göteborg för 20,8 mkr.

Under år 2015 var det 15 (2014: 14) allsvenska klubbar som balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

De totala spelarrättighetsförvärven 2015 uppgick brutto till 68,0 mkr (2014: 40,9 mkr), varav 13,6 mkr (2014: 11,4 mkr) kostnadsförts direkt och 54,4 mkr (2014: 29,5 mkr) bokförts i balansräkningen.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv 2007-2015, mkr

Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Spelarrättighetsförsäljningar	200,5	180,3	185,0	104,5	180,3	98,8	66,9	182,3	202,9
Varav till utländska klubbar	166,5	131,5	156,5	96,7	151,6	88,7	63,8	122,9	178,8
Spelarrättighetsförv, kostn.förda	15,3	45,8	16,4	15,3	21,1	24,2	9,3	11,4	13,6
Spelarrättighetsförv, balanserade	86,4	53,4	115,4	55,9	84,8	30,4	36,3	29,5	54,4
Varav förvärvat från utl. klubbar	55,2	70,4	77,6	31,3	70,7	22,4	31,9	18,3	46,5

Tabell 10

Trenden att de allsvenska klubbarna är nettoexportör av spelarrättigheter håller i sig.

De svenska klubbarna har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet, vilket bl.a. återspeglas i ungdomslandslagens förbättrade resultat.

Var och en inser vad utlandsberoendet kan innebära avseende riskerna för de allsvenska klubbarna som helhet, då intäkterna ofta är hänförliga till enstaka stora försäljningar. De allsvenska klubbarnas roll som underleverantör av spelare till andra ligor i Europa innebär å ena sidan att det kommer in intäkter till svensk fotboll via dessa försäljningar. Å andra sidan ställer detta också stora krav på klubbarna att ständigt kunna få fram nya spelare, för att dels kunna finansiera en verksamhet med driftunderskott, dels kunna stärka klubbarna sportsligt så att svenska klubbar kan klara sig bättre i den internationella konkurrensen i UEFA Champions League och UEFA Europa League, vilket borde vara ett långsiktigt mål för i alla fall en del av klubbarna.

Om det var finansiellt möjligt skulle det förstås vara bra om klubbarna kunde behålla sina spelare längre, såväl ur ett sportsligt perspektiv som ur perspektivet att optimera ersättningarna vid försäljning av spelarrättigheter genom att spelarna då också kommit längre i sin utveckling när de lämnar de svenska klubbarna.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2007-2015, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarna uppgick år 2015 till 64,2 mkr. De båda klubbar som inte balanserar spelarvärden är BK Häcken och IF Brommapojkarna. I dessa klubbar torde det således finnas dolda värden, vilket det för all del även kan finnas i övriga klubbar.

	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Bokfört spelarkapital	107,2	107,2	160,3	106,4	110,7	86,3	68,4	49,2	64,2
Antal fören. som bal. utg.	11	12	14	12	11	11	12	14	15

Tabell 11

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt även internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2015, mkr</u>	<u>Balanserat värde 2014, mkr</u>
Malmö FF	19,7	15,5
IFK Göteborg	16,3	11,9
IF Elfsborg	7,3	3,8
AIK	6,5	7,2
Djurgården	4,6	1,3
Kalmar FF	2,8	3,8
Helsingborgs IF	2,4	2,6
Hammarby	2,0	Superettan
Örebro	1,4	1,3
Gefle IF FF	0,4	0,5
Halmstads BK	0,4	0,7
Falkenbergs FF	0,2	0,3
IFK Norrköping FK	0,2	0,1
GIF Sundsvall	0,2	Superettan
Åtvidabergs FF	0,0	0,1
Mjällby AIF	Superettan	0,1
* Totalt	64,2	49,2

Tabell 12

Allsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2015 ett samlat eget kapital uppgående till 728,0 mkr (2014: 501,2 mkr).

Detta motsvarade en soliditet uppgående till 30 % (2014: 23 %).

	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
Eget kapital, mkr	306,7	365,1	268,2	353,7	321,7	279,4	501,2	728,0
Soliditet	39 %	32 %	27 %	30 %	17 %	14 %	23 %	30 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	14	16	16	16	15	13	15	15

Tabell 13

Den för de allsvenska klubbarna sammantagna balansomslutningen har år 2015 ökat till 2.389 mkr från 2.151 mkr år 2014. De fyra, via dotterbolag, arenaägarna Malmö FF, Kalmar FF, IF Elfsborg och IFK Norrköping FK utmärker sig tydligt beträffande det totala kapitalets storlek.

	Eget kapital, mkr	Totalt kapital, mkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens
Malmö FF	+482,6	990,1	49 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
BK Häcken 1	+66,8	92,7	72 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
IFK Norrköping FK	+36,2	389,2	9 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
IF Elfsborg	+34,1	258,6	13 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Kalmar FF	+32,9	290,6	11 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
AIK	+29,6	79,8	37 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
IFK Göteborg	+16,0	55,2	29 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Hammarby	+15,1	38,1	39 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Örebro	+4,6	22,6	23 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Helsingborgs IF	+4,0	36,6	11 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Djurgården	+3,8	78,0	5 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Gefle IF FF	+2,7	9,9	28 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Falkenbergs FF	+1,9	6,5	28 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Åtvidabergs FF	+1,6	5,9	27 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
Halmstads BK	+0,1	31,2	0 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2017
GIF Sundsvall	-4,0	3,7	Negativ	Har att senast den 1 oktober leverera ett periodiserat bokslut per den 31 augusti 2016 som, visar noll eller positivt eget kapital och en likviditetsplan som visar att man klarar sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos om visar att den egna kapitalet blir minst noll den 31 december 2016.
* Totalt	+728,0	2.388,7	30 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 14

Noteras bör att det egna kapitalet för moderföretagen till de respektive IdrottsAB:na AIK FF uppgår till +2,8 mkr, Djurgårdens IF FF till +13,0 mkr, Hammarby IF FF till +12,6 mkr samt Örebro SK FK till +2,6 mkr.

De största anläggningstillgångarna återfinns hos de fyra (via dotterbolag) arenaägarna. Anläggningstillgångarna och deras andel av totalt kapital uppgår enligt följande till.

Malmö FF	472,1 mkr och 48 % av totalt kapital
IFK Norrköping FK	293,6 mkr och 75 % av totalt kapital
Kalmar FF	235,0 mkr och 81 % av totalt kapital
IF Elfsborg	95,0 mkr och 37 % av totalt kapital..
* Summa	1.095,7 mkr

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2015 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2017.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet.

Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, erhålles ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2015.

Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så erhålles ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2015.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, erhållit elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns gäller dels betalningar, dels fortsatt drift.

Per den 31 augusti det inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF, annan medlemsklubb eller till utländsk klubb avseende spelarövergångar som inte kan kvittas mot fordringar, eller till professionella spelare, och i förekommande fall till klubbdirektör, ekonomichef, medieansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, ansvarig för tillträde till arenan för funktionshindrade, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag samt ungdomsansvarig.

Per den 1 oktober ska styrelsen skall intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten hela nästkommande år.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift hela nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Därutöver finns för elitlicens krav på kompetens hos huvudtränare, säkerhetsansvarig, säkerhetsorganisation samt medicinsk undersökning av spelare.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Appellationsnämnden.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2015

	<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Resultat, mkr</u>
Malmö FF	+482,6	+231,5
BK Häcken	1) +66,8	+6,2
IFK Norrköping FK	+36,2	-5,4
IF Elfsborg	+34,1	+14,6
Kalmar FF	+32,9	-15,8
AIK	+29,6	-1,6
IFK Göteborg	+16,0	+2,5
Hammarby	+15,1	+8,1
Örebro	+4,6	+1,0
Helsingborgs IF	+4,0	-5,5
Djurgården	+3,8	-3,3
Gefle IF FF	+2,7	+0,4
Falkenbergs FF	+1,9	+0,9
Åtvidabergs FF	+1,6	-0,0
Halmstads BK	+0,1	+5,4
GIF Sundsvall	-4,0	-1,0
* Totalt	+728,0	+238,0

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 15

En av totalt sexton klubbar redovisar negativt eget kapital den 31 december 2015, GIF Sundsvall.

Sju klubbar redovisade negativt resultat år 2015; Kalmar FF, Helsingborgs IF, IFK Norrköping FK, Djurgården, AIK, GIF Sundsvall, och Åtvidabergs FF (-20 kkr).

För Halmstads BK var redan år 2014 situationen mycket besvärlig, vilket också innebar att klubben under år 2015 tvingades ta fram en handlingsplan för att återställa det egna kapitalet till minst noll vid 2015 års utgång. Halmstads BK klarade att återställa det egna kapitalet till positivt under 2015, men klarade inte det sportsliga att behålla sin plats i Allsvenskan.

Kalmar FF har ett eget kapital uppgående till närmare 33 mkr, men den via dotterbolag ägda arenans kapitalkostnader tär på resultatet varje år, cirka 8 mkr per år, där 2,3 mkr täcks upp av sen tidigare reserverade ändamålsbestämda medel (inom det egna kapitalet).

Situationen i GIF Sundsvall är naturligtvis besvärlig. Ett år då man hade behövt skapa ett stort överskott blev det underskott. Arbete pågår nu i klubben för att förbättra ekonomin under år 2016. Jfr ovan sida 18 ff.

De flesta klubbarna är underkapitaliserade, om man beaktar vilka finansiella risker och verksamhetsrisker som det egna kapitalet bör kunna parera.

Det finns dock klubbar där det egna kapitalet är väl stort, men där det naturligtvis finns en plan för såväl vilka risker detta ska kunna parera som hur det i övrigt planeras användas över en viss definierad tidsperiod.

Allsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2015.

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall, och omvänt en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund, bland annat Svenska Fotbollförbundet verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden borde vara omkring 50 %.

	<u>Konsolideringsgrad</u>
Malmö FF	357 %
BK Häcken 1)	129 %
IFK Norrköping FK	84 %
Kalmar FF	83 %
IF Elfsborg	56 %
AIK	37 %
Hammarby	31 %
IFK Göteborg	22 %
Örebro	18 %
Gefle IF FF	13 %
Falkenbergs FF	10 %
Djurgården	9 %
Helsingborgs IF	9 %
Åtvidabergs FF	8 %
Halmstads BK	0 %
GIF Sundsvall	Negativ
* Totalt	97 %

1) Balanserar ej spelarvärden.

Tabell 16

För endast fem klubbar var konsolideringsgraden således över 50 %, vilket är ytterligare en klubb jämfört med år 2014. Av de tre klubbarna med lägst konsolideringsgrad klarade inte två av att ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin allsvenska position. Den tredje klubben, GIF Sundsvall, har negativt eget kapital.

Allmänt kan naturligtvis inte klubben med negativt eget kapital bedriva verksamheten på samma sätt år 2016 som under år 2015, vilket heller inte kommer att ske då klubben arbetar med att förbättra sin ekonomi.

Noteras bör också att det för en del klubbar kan finnas dolda värden i balansräkningen i form av möjligheter att avyttra spelarrättigheter till övergångssummor som överskrider de i balansräkningen upptagna värdena, vilket givetvis måste beaktas innan man drar några alltför snabba slutsatser. Dock innebär sådana affärer i normalfallet att klubbens sportsliga slagstyrka försvagas.

Allsvenska klubbarnas balanslikviditet och likvida medel 2015.

Klubbarnas likviditet mätt dels som balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder), dels likvida medel inklusive kortfristiga placeringar var följande per 31 december 2015. Den för Allsvenskan totala balanslikviditeten uppgick till 1,7 (2014: 1,6), och de samlade likvida medlen uppgick till 591,6 mkr (2014: 395,4). Som nyckeltal brukar man säga att balanslikviditeten bör vara minst kring 1,0. En god balanslikviditet anses vara mellan 1,20 och 1,50.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Likvida medel, mkr</u>
BK Häcken	3,0	67,4
Malmö FF	2,8	342,0
Falkenbergs FF	2,1	4,2
IFK Norrköping FK	2,0	55,6
Kalmar FF	1,8	30,6
IF Elfsborg	1,5	5,4
Gefle IF FF	1,3	2,8
AIK	1,2	22,2
Hammarby	1,2	9,1
Örebro	1,2	5,6
Halmstads BK	1,0	4,8
Helsingborgs IF	1,0	6,8
Åtvidabergs FF	1,0	1,6
Djurgården	0,8	13,8
IFK Göteborg	0,8	19,1
GIF Sundsvall	0,4	0,6

Tabell17

Av ovanstående inses att främst GIF Sundsvall kan ha haft en likviditetsmässigt besvärlig början av år 2016.

Malmö FF har trots hela 342,0 mkr i likvida medel ändå ”bara” 2,8 i balanslikviditet, vilket beror på de lån man har för sin arena. Huruvida klubben kommer att använda dessa likvida medel för att amortera delar av sina arenalån återstår att se.

Klubben är den rikaste i Sverige, såväl mätt utifrån eget kapital som mätt utifrån likvida medel, och intar nu en ekonomisk särställning inom svensk fotboll, vilket dock i allsvenskan 2015 inte innebar en sportslig särställning. Det är bl.a. det som gör fotbollen som sport så intressant.

BK Häcken, som har cirka 67 mkr i eget kapital och den högsta soliditeten med 72 %, och den högsta balanslikviditeten med 3,0, förefaller ha outnyttjade resurser. Klubben är dessutom den enda klubben i Allsvenskan som inte balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv. Klubben har säkert en plan för hur disponibla medel ska användas.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Malmö FF	1	5
AIK	2	3
BK Häcken	3	7
IFK Göteborg	4	2
IF Elfsborg	5	4
IFK Norrköping FK	6	1
Djurgården	7	6
Hammarby	8	11
Kalmar FF	9	13
Helsingborgs IF	10	8
Örebro	11	9
Halmstads BK	12	15
GIF Sundsvall	13	12
Gefle IF FF	14	10
Åtvidabergs FF	15	16
Falkenbergs FF	16	14

Tabell 18

De sju klubbarna som har de högsta kostnaderna återfinns också på de sju översta tabellpositionerna. Av detta kan man dra slutsatserna dels att nedlagda kostnader påverkar nivån i tabellpositionen allmänt sett, samt att klubbarna generellt sett är duktiga på att hantera sina kostnader på ett effektivt sätt, så att sportsliga resultat uppnås.

Detta år råder det inte ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition för någon klubb.

För nio av klubbarna var skillnaden mellan ranking efter kostnader och tabellposition endast en eller två positioner, nämligen för AIK, Helsingborgs IF, IF Elfsborg, IFK Göteborg, Djurgården, GIF Sundsvall, Örebro, Åtvidabergs FF, och Falkenbergs FF.

Malmö FF lyckades inte att uppnå den tabellposition som man skulle kunna tänka sig utifrån nedlagda kostnader. Noteras kan att i fjolårets analys av de Allsvenska klubbarnas ekonomier konstaterades att IFK Norrköping FK det året inte nådde en tabellposition som motsvarade kostnadsrankingen. Det förefaller således som att den satsning som påbörjades år 2014 gav god effekt året därpå 2015, då man vann Allsvenskan år 2015 vid en sjätteplats i kostnadsranking.

Nöjda bör man också vara år 2015 i Gefle IF FF som åter utmärker sig med en tabellposition som är väsentligt högre än kostnadsrankingen position, och därmed kan sägas vara högpressterande.

Noteras bör att BK Häckens kostnader för Gothia Cup uppgår till 58,8 mkr, om dessa exkluderas blir klubbens kostnadsranking fem, vilket gör BK Häcken till ytterligare en klubb där skillnaden mellan rangordning utifrån årets kostnader och tabellposition endast uppgår till två positioner.

Om man skulle rangordna efter endast spelarkostnader och jämföra sambandet med tabellposition så kan konstateras att, även om smärre skillnader mot ovanstående finns, det inte leder till några andra slutsatser än ovan.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match, där vissa klubbar kan komma in i goda cirklar och andra klubbar i dåliga cirklar enstaka år. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen som sport så intressant.

Bolagiseringstrender

Under de senaste årtiondet har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela elitverksamheten. Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta har vanligen skett i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarrättighetsförvärv. Genom detta kan såväl kapital anskaffas för att stärka föreningen sportsligt som ekonomisk risk förknippad med spelarrättighetsförvärv minskas i föreningen. FIFA:s regler från och med år 2015 angående tredje parts ägande av spelarrättigheter har dock begränsat dessa möjligheter.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg äger ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver merchandiseförsäljning knutet till föreningen, Helsingborgs IF äger ett marknadsbolag HIF Service AB som bedriver försäljning av reklam, souvenirer och andra marknadsaktiviteter kopplat till föreningen, och Malmö FF äger ett eventbolag MFF Event AB som bedriver försäljning av föreningens event i arenan.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s.k. IdrottsAB. I denna rapport är det bara AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB och ÖSK Elitfotboll AB av allsvenska klubbar som år 2015 bedrev elitfotbollsverksamheten i bolagsform. En sådan bolagisering borde också kunna leda till att nya intäkter kan skapas, genom t ex bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt, då detta bl.a. lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan främst vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som helägar Borås Arena AB, Kalmar FF som äger Kalmar Fastighets AB (via Kalmar Event AB) och IFK Norrköping FK som äger 58 % av Parken Event och Arena AB, som äger 100 % av AB Norrköping Idrottspark, samt Malmö FF som äger 81 % av Fotbollstadion i Malmö AB.

Även andra former av konstellationer mellan förening och bolag förekommer. Denna förteckning gör inte anspråk på att vara fullständig.

Det verkar nu vara ett naturligt inslag i många föreningar att man söker efter former för samverkan mellan ideell förening och bolag. Det är dock ingen garanti för sportslig framgång. Det är på planen matcherna avgörs.

Samverkan mellan ideell förening och bolag är betraktat utifrån ett längre tidsperspektiv en ganska ny företeelse inom den svenska fotbollsporten. Kanske har man inte ännu hittat den optimala formen för samverkan, utifrån dels kapitalbehov och möjligheter att kommersialisera klubbarnas varumärken för att öka intäkterna, och dels ta tillvara medlemmarnas engagemang för klubben och vidmakthålla föreningsdemokratien.

Eventuella kommande förändrade förutsättningar inom skatteområdet för ideella föreningar kan komma att kunna driva på utvecklingen mot en högre grad av bolagisering av elitverksamheten, beroende av regler och dess tillämpningar avseende såväl när beskattning ska ske samt vilka avdragsmöjligheter som då kan finnas för den ideella föreningen.

Säsongen 2016 har från Allsvenskan nedflyttade Halmstads BK valt att bedriva elitverksamheten i dess IdrottsAB HBK Elitfotboll AB.

Översiktlig internationell jämförelse år 2014

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinsk undersökningar av spelare m.m.), anläggningskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska kriterier. Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om de uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomin i Europas toppfotboll.

UEFA har på förfrågan bidragit med följande information avseende år 2013. Det är det kluster av nationsförbund som UEFA klassificerar som jämförbara utifrån den information för benchmarking som UEFA samlar in från de europeiska klubbarna. Genom detta kan man göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra Europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar.

Intäkter per klubb år 2014 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning och kapital. Dessa ser för de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ut enligt följande.

	Intäkter/klubb, MEuro		UEFA-Ranking	Invånare,	Antal lag	Antal matcher
	2014	2013	2015/2016	Miljoner	2014	för titel
Schweiz	20,9	21	12	8,3	10	36
Belgien	18,7	18	9	11,3	16	40
Österrike	16,2	15	16	8,6	10	36
Danmark	12,9	15	24	5,7	12	33
Skottland	12,3	13	25	5,3	12	38
Norge	9,5	11	22	5,2	16	30
Sverige	9,2	8	21	9,8	16	30

Tabell 19

Med antal matcher för titel i tabellen ovan belyses att de olika ligorna har olika system för hur mästare koras, vilket påverkar antal matcher utöver antal klubbar som spelar i första divisionen.

Tack vare främst Malmö FF:s Champions Leaguespel har de allsvenska klubbarna ökat sina intäkter. De allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter är dock väsentligt under klubbarna i jämförbara länder såsom Schweiz, Belgien, Österrike, Danmark och Skottland, vilka alla är länder som har ett antal invånare som är i närheten av Sveriges. Spridningen av landets befolkning dock större i Sverige än många av dessa länder, vilket innebär att antal potentiella åskådare som bor inom en dryg timmes resväg från arenan och andra med naturlig lokal anknytning till respektive klubb blir färre i Sverige än dessa länder.

Om man jämför med Norge (som också är ett land med förhållandevis liten befolkning mer kvadratkilometer) så är de genomsnittliga intäkterna per klubb i närheten av

motsvarande intäkter i Sverige, dock hade Sverige Champions Leaguedeltagare, vilket inte Norge hade.

De totala intäkterna behöver således fördubblas för att nå nivån i den schweiziska och belgiska toppdivisionen och öka med 75 % för att nå nivån i den österrikiska toppdivisionen, och för att därmed nå en UEFA-ranking kring 15.

Man bör också vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubbmästarcup och där skapar positionen på UEFA-rankingen. Även i andra ligor där de genomsnittliga intäkterna per klubb är lägre än de allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter, kan detta förklara dessa länders högre UEFA-ranking.

Slutsatser av ovanstående kan vara att de svenska klubbarna presterar bättre än vad man kan förvänta sig utifrån de resurser de har att förfoga över, i alla fall om man jämför med Norge, men även Skottland och Danmark, samt att de svenska klubbarna sannolikt måste fördubbla sina intäkter för att nå en UEFA-ranking kring plats 15.

Intäkternas beståndsdelar år 2014 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning, och kapital.

Intäktsslagen definieras enligt följande.

Matchintäkter: Entréavgifter av olika slag, medlemsavgifter, övrigt vid matcher.

Sponsring & reklam: All form av försäljning reklamutrymmen och sponsring.

Sändningsrättigheter: All form av sändningsrättigheter TV, radio och övriga medier.

UEFA-ersättningar: Ersättningar för deltagande lag samt solidaritetsmedel för utveckling av ungdomsfotboll vid alla klubbar i förstadivisionerna.

Övrigt kommersiellt: Souvenirförsäljning, deltagaravgifter ej A-lagsmatcher, övrigt kommersiellt.

Övriga driftsintäkter: Bidrag, gåvor, icke fotbollsrelaterade intäkter, samt övrigt.

Intäkternas fördelning av olika intäktsslag var år 2013 enligt följande för de förstadivisioner som enligt UEFA är de med Allsvenskan mest jämförbara.

	<u>Matchintäkter</u>	<u>Sponsring & reklam</u>	<u>Sändnings- rättigheter</u>	<u>UEFA-ers</u>	<u>Övriga driftsintäkter</u>
Schweiz	35 %	33 %	5 %	11 %	15%
Belgien	23 %	24 %	20%	8%	24%
Österrike	14 %	55 %	8 %	9%	8 %
Danmark	7 %	43 %	20 %	19 %	21 %
Skottland	34 %	32 %	13 %	15 %	6 %
Norge	19 %	53 %	14 %	2%	12 %
Sverige	20 %	40 %	12 %	14 %	13 %

Tabell 19

Av ovanstående kan man dra slutsatsen att spridningen av intäkternas andelar mellan intäktsslag inte avviker dramatiskt mellan de allsvenska klubbarna och de övriga jämförbara ligornas klubbar.

UEFA noterar att de svenska klubbarnas intäkter från TV-rättigheter (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre m h t att Sveriges befolkning är större än t ex Danmarks, Norges och Skottlands.

Även avseende matchintäkter noterar UEFA att (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre, dels beroende på att de genomsnittliga publiksiffrorna är lägre än i Belgien och Schweiz, dels beroende på att intäkten per åskådare är lägre.

De investeringar i moderna arenor som gjorts under senare år i Sverige borde kunna ge förutsättningar att öka såväl åskådarantal som intäkt per åskådare så att dessa intäkter kan bli en styrkefaktor för Allsvenskan.

De belgiska klubbarnas övriga driftsintäkter avser statliga bidrag/rabatter.

Viss felrapportering kan för övrigt inte helt uteslutas, men en hygglig översikt ges ändå över hur intäktsmixen ser ut i olika länders klubbar.

Belgien, vars klubbar har UEFA-rankingen 9, har en förhållandevis balanserad mix av intäkter.

Österrike, vars klubbar har UEFA-rankingen 16, skapar hela 55% av intäkterna från sponsring och reklam. Det skulle förstås vara intressant att veta hur deras koncept för detta ser ut och hur de arbetar med dessa frågor.